

Dragi devetošolci,

velika noč je za nami, pred nami pa je že četrti teden pouka na malo nenavaden način. Moram vas pohvaliti – res ste bili pridni in naredili vse naloge □.

V tem skrajšanem tednu boste ponovili priredja. Naloge so priložene – tudi rešitve.

Za pomoč pri priredju si vzemite učbenik, a tudi tabelo, ki sem vam jo posredovala – tam najdete primere priredij.

Vaja dela mojstra

Stopnjevalno in posledično razmerje, pojasnjevalno in sklepalno razmerje

1. V besedilu podčrtaj priredno zložene povedi.

Knjiga Kitajske pravljice predstavlja 21 pravljič. Čudovita besedila so namenjena ne le najmlajšim, temveč se iz njih o kitajski kulturi marsikaj naučijo tudi odrasli. Te pravljice se zelo razlikujejo od evropskih, zato v njih ne boste našli čarovnikov. Posebnost te knjige so izjemne ilustracije češke ustvarjalke Renate Fučikove. Dodobra je spoznala tako deželo kot njene prebivalce, saj je na Kitajskem preživela več mesecev. Svoje likovno znanje in poznavanje kitajske dežele je združila v pisane ilustracije, torej v njih lahko še dodatno začutimo vsebino in moč pravljič. Z njeno pomočjo postanejo Kitajske pravljice umetnina med knjigami.

2. V priredno zložene povedi vpiši manjkajoče veznike.

Voznik je skozi naselje vozil prehitro, _____ je plačal kazen.

Knjige nisem hotel prevzeti, bila je _____ poškodovana.

Računalnik se nam je pokvaril, _____ ga bo sosed poskusil popraviti.

Tomaž je bil slaboviden, _____ so mu sošolci v šoli veliko pomagali.

Tina ni mogla kupiti rdeče jopice, _____ s seboj ni imela dovolj denarja.

Primož je treniral košarko _____ otroke, _____ je bil _____ trener članski ekipi.

Pika je iz nahrbtnika vzela jabolko, _____ bila je lačna.

Mama ni bila zadovoljna z kupljenim blagom, _____ ga bo šla zamenjat.

Miha se ni uvrstil v nadaljnjo tekmovanje, _____ je še isti dan odpotoval domov.

3. Dvojici enostavnih povedi združi v priredno zloženo poved. Upoštevaj zapisano navodilo.

– drugi stavek *izraža sklep*:

Meta je zapisala napačen datum sestanka. Mora ga popraviti.

– drugi dogodek *je izrazitejši*:

Polona je tiha. Je tudi sramežljiva.

– drugi stavek *izraža posledico*:

Manca je med predavanjem ves čas zehala. Eva jo je večkrat nejevoljno pogledala.

– drugi stavek *izraža pojasnilo*:

Urška je šla zvečer zgodaj spat. Naslednji dan jo čaka dolgo in naporno potovanje.

– drugi dogodek *je izrazitejši*:

Včeraj sta teta in stric pospravila klet. Potem sta na vrtu še obrali hruške.

– drugi stavek *izraža sklep*:

Nedoločnik je neosebna glagolska oblika. Ne moremo mu določiti osebe.

4. Poved, v kateri drugi stavek izraža pojasnilo, pretvori tako, da bo izražal sklep. Napiši nove povedi.

Zopet se na ceste vračajo otroci, saj se začinja novo šolsko leto.

Mojca počiva, saj ima že cel dan glavobol.

Nika je prišla domov že ob 17. uri, kajti odpadla ji je ura klavirja.

Fantje so se po tekmi veselili, premagali so namreč nepremagljivo ekipo.

Oče je pohvalil Vida, saj je dobro sestavil referat za zgodovino.

5. Poved, v kateri drugi stavek izraža sklep, pretvori tako, da bo izražal pojasnilo. V vsaki povedi uporabi drug veznik. Napiši nove povedi.

Vozniki avtobusov danes stavkajo, torej bom odšel peš v službo.

Robert bo vse počitnice preživel pri sorodnikih na morju, torej se mora naučiti plavati.

Zunaj močno dežuje, torej bo Rok obul škornje.

6. V povedih obkroži veznik in postavi vejico, kjer je potrebno.

Petra je prihitela domov in takoj začela pripravljati večerjo.

Babica ni bila samo dobrega srca ampak je bila tudi poštena in delavna.

Trgovina je odprta do 20. ure zato moram pohiteti.

Meta ni slišala budilke torej je prepozno vstala.

Pika je imela svoj denar doma ali pa ga je odnesla v banko.

Tabornike so premestili v hotel saj se je bližalo hudo neurje.

Stanovalci bloka so stekli na cesto v kleti je namreč gorel star kavč.

7. Pretvori podredno zložene povedi v priredno zložene. Napiši nove povedi.

Ker Tadej ni hotel pospraviti sobe, ni smel s prijatelji v kino.

Čeprav je vodovodar dal novo cev, je voda še vedno kapljala.

Ko smo vstopili v muzej, smo najprej odložili svoje nahrbtnike.

Mama je omaro podarila, ker je ni hotela prodati.

Turisti so si ogledovali znamenitosti mesta, čeprav je sonce močno pripekalo.

Lara je pokvarila ključavnico, tako da nihče ni mogel odkleniti vrat.

Rešitve

1. V besedilu podčrtaj priredno zložene povedi.

Knjiga Kitajske pravljice predstavlja 21 pravljic. Čudovita besedila so namenjena ne le najmlajšim, temveč se iz njih o kitajski kulturi marsikaj naučijo tudi odrasli. Te pravljice se zelo razlikujejo od evropskih, zato v njih ne boste našli čarovnikov. Posebnost te knjige so izjemne ilustracije češke ustvarjalke Renate Fučikove. Dodobra je spoznala tako deželo kot njene prebivalce, saj je na Kitajskem preživela več mesecev. Svoje likovno znanje in poznavanje kitajske dežele je združila v pisane ilustracije, torej v njih lahko še dodatno začutimo vsebino in moč pravljic. Z njeno pomočjo postanejo Kitajske pravljice umetnina med knjigami.

2. V priredno zložene povedi vpiši manjkajoče veznike.

Voznik je skozi naselje vozil prehitro, zato je plačal kazen.

Knjige nisem hotel prevzeti, bila je namreč poškodovana.

Računalnik se nam je pokvaril, torej/zato ga bo sosed poskusil popraviti.

Tomaž je bil slaboviden, zato so mu sošolci v šoli veliko pomagali.

Tina ni mogla kupiti rdeče jopice, saj s seboj ni imela dovolj denarja.

Primož je treniral košarko ne samo/ne le otroke, marveč/temveč je bil tudi trener članski ekipi.

Pika je iz nahrbtnika vzela jabolko, kajti bila je lačna.

Mama ni bila zadovoljna z kupljenim blagom, torej/zato ga bo šla zamenjat.

Miha se ni uvrstil v nadaljnjo tekmovanje, zato je še isti dan odpotoval domov.

3. Dvojici enostavnih povedi združi v priredno zloženo poved. Upoštevaj zapisano navodilo.

– *Drugi stavek izraža sklep:*

Meta je zapisala napačen datum sestanka. Mora ga popraviti.

Meta je zapisala napačen datum sestanka, torej ga mora popraviti.

– *Drugi dogodek je izrazitejši:*

Polona je tiha. Je tudi sramežljiva.

Polona je ne samo/ne le tiha, ampak/marveč/temveč je tudi sramežljiva.

– *Drugi stavek izraža posledico:*

Manca je med predavanjem ves čas zehala. Eva jo je večkrat nejevoljno pogledala.

Manca je med predavanjem ves čas zehala, zato jo je Eva večkrat nejevoljno pogledala.

– *Drugi stavek izraža pojasnilo:*

Urška je šla zvečer zgodaj spat. Naslednji dan jo čaka dolgo in naporno potovanje.

Urška je šla zvečer zgodaj spat, saj jo naslednji dan čaka dolgo in naporno potovanje./Urška je šla zvečer zgodaj spat, naslednji dan jo namreč čaka dolgo in naporno potovanje./Urška je šla zvečer zgodaj spat, kajti naslednji dan jo čaka dolgo in naporno potovanje.

– *Drugi dogodek je izrazitejši:*

Včeraj sta teta in stric pospravila klet. Potem sta na vrtu še obrali hruške.

Včeraj sta teta in stric ne samo/ne le pospravila klet, ampak/marveč sta na vrtu tudi obrala hruške.

– *Drugi stavek izraža sklep:*

Nedoločnik je neosebna glagolska oblika. Ne moremo mu določiti osebe.

Nedoločnik je neosebna glagolska oblika, torej mu ne moremo določiti osebe.

4. Poved, v kateri drugi stavek izraža pojasnilo, pretvori tako, da bo izražal sklep. Napiši nove povedi.

Zopet se na ceste vračajo otroci, saj se začenja novo šolsko leto.

Začenja se novo šolsko leto, torej se na cesto zopet vračajo otroci.

Mojca počiva, saj ima že cel dan glavobol.

Mojca ima že cel dan glavobol, torej počiva.

Nika je prišla domov že ob 17. uri, kajti odpadla ji je ura klavirja.

Niki je odpadla ura klavirja, torej je prišla domov že ob 17. uri.

Fantje so se po tekmi veselili, premagali so namreč nepremagljivo ekipo.

Fantje so premagali nepremagljivo ekipo, torej so se po tekmi veselili.

Oče je pohvalil Vida, saj je dobro sestavil referat za zgodovino.

Vid je dobro sestavil referat za zgodovino, torej ga je oče pohvalil/je bil pohvaljen.

5. Poved, v kateri drugi stavek izraža sklep, pretvori tako, da bo izražal pojasnilo. V vsaki povedi uporabi drug veznik. Napiši nove povedi.

Vozniki avtobusov danes stavkajo, torej bom odšel peš v službo.

V službo bom odšel peš, vozniki avtobusov namreč stavkajo./saj/kajti vozniki avtobusov stavkajo.

Robert bo vse počitnice preživel pri sorodnikih na morju, torej se mora naučiti plavati.

Robert se mora naučiti plavati, saj bo vse počitnice preživel pri sorodnikih na morju./kajti vse počitnice bo preživel pri sorodnikih na morju/vse počitnice bo namreč preživel pri sorodnikih na morju.

Zunaj močno dežuje, torej bo Rok obul škornje.

Rob bo obul škornje, saj/kajti zunaj močno dežuje./zunaj namreč močno dežuje.

6. V povedih obkroži veznik in postavi vejico, kjer je potrebno.

Petra je prihitela domov **in** takoj začela pripravljati večerjo.

Babica **ni** bila **samo** dobrega srca, **ampak** je bila **tudi** poštena in delavna.

Trgovina je odprta do 20. ure, **zato** moram pohiteti.

Meta ni slišala budilke, **torej** je prepozno vstala.

Pika je imela svoj denar doma **ali pa** ga je odnesla v banko.

Tabornike so premestili v hotel, **saj** se je bližalo hudo neurje.

Stanovalci bloka so stekli na cesto, v kleti je **namreč** gorel star kavč.

7. Pretvori podredno zložene povedi v priredno zložene. Napiši nove povedi.

Ker Tadej ni hotel pospraviti sobe, ni smel s prijatelji v kino.

Tadej ni hotel pospraviti sobe, zato ni smel s prijatelji v kino.

Čeprav je vodovodar dal novo cev, je voda še vedno kapljala.

Vodovodar je dal novo cev, a/toda voda je/ampak je voda še vedno kapljala.

Ko smo vstopili v muzej, smo najprej odložili svoje nahrbtnike.

Vstopili smo v muzej in/ter odložili svoje nahrbtnike.

Mama je omaro podarila, ker je ni hotela prodati.

Mama omare ni hotela prodati, zato jo je podarila.

Turisti so si ogledovali znamenitosti mesta, čeprav je sonce močno pripekalo.

Sonce je močno pripekalo, a/ampak/toda turisti so si kljub temu ogledovali znamenitosti mesta.

Lara je pokvarila ključavnico, tako da nihče ni mogel odkleniti vrat.

Lara je pokvarila ključavnico, zato nihče ni mogel odkleniti vrat. /Nihče ni mogel odkleniti vrat, saj je Lara pokvarila ključavnico.